

SAKSFRAMLEGG

Til:
Fakultetsstyret for HSL-fakultetet

Møtedato:
12.12.2023

Sak:

Den kollektive forskningsaktiviteten ved HSL-fakultetet fra og med 2024

Innstilling til vedtak:

- 1. Fakultetsstyret vedtar retningslinjer for den kollektive forskningsaktiviteten ved HSL-fakultetet slik det fremgår av vedlegg 1 til saken*

Bakgrunn:

Forskningsgrupper og nettverk ved HSL-fakultetet er et sentralt virkemiddel for å realisere fakultetets og enhetenes strategiske ambisjoner for forskning og innovasjon. De er en viktig intern arena for å skape attraktive faglige og sosiale miljø, og for å ivareta faglig utvikling og karriereveier for forskere, mastergrads- og doktorgradskandidater. Den kollektive forskningsaktiviteten skal bidra til å bygge forskningsintensive miljøer og skal medvirke til samfunnsmessig verdiskaping og nytenkning/innovasjon.

HSL-fakultetet etablerte fra 2015-2018 en differensiert ordning for forskningsgrupper med tre nivåer: Nybegynner, konsolidert, og topp, med fokus på utvikling og forskningsledelse. Forskningsgruppene hadde sin finansiering fra fakultetet, med tett oppfølging av prodekanene. Nye retningslinjer for forskningsgrupper og nettverk ved fakultetet ble vedtatt av FS i oktober 2019. Disse retningslinjene gjelder fra 2020-2023. Ordningen inneholder to nivåer av forskningsgrupper: Konsolidert og topp, i tillegg til forskningsnettverk. Ansvaret er stort sett lagt til instituttene og sentrene, både når det gjelder finansiering og oppfølging.

Arbeidet med evaluering og justering av gjeldende retningslinjer ble satt i gang høsten 2022. Prodekaner for forskning Trine Kvidal-Røvik og Marie-Theres Federhofer og forskningsrådgiver Thorbjørg Hroarsdottir inviterte høsten 2022 alle institutt-/senterledere med tilhørende forskningsgruppeledere til samtaler om forskningsgruppeordningen. På bakgrunn av disse møtene ble det utformet et utkast til nye retningslinjer. Utkastet skiller seg ikke vesentlig ut fra retningslinjene som gjelder per i dag, men tydeliggjør noen punkter, f.eks. angående fakultetets forventning til forskningsgrupper, grunnlag for finansiell støtte fra institutt/senter, forskjell mellom forskningsgruppe og forskningsnettverk, etablering/nedleggelse av forskningsgrupper, ansvar for tverrfakultære grupper og forholdet mellom forskningsgruppe og forskningsprosjekt. Dokumentet ble sent ut til høring til institutt- og forskningsgruppeledere våren 2023. Se vedlegg 2 for spørsmål fakultetet ønsket spesielt innspill på. Med utgangspunkt i mottatte innspill høsten 2023 ble de nye

retningslinjene justert. Se vedlegg 1. Ettersom fakultetet i to omganger har jobbet med tidsavgrensede retningslinjer (2015–2018, 2019–2023) og dermed høstet inn en del erfaringer, foreslås at de justerte retningslinjene gjøres permanent fra 1.1.2024.

Fakultetet, som per i dag har 53 forskningsgrupper, mottok innspill fra ti forskningsgrupper og fem institutter. Alle innspillene fremhever at den differensierte forskningsgruppeordningen (konsolidert – topp) bør videreføres, men at finansieringen av gruppene ikke automatisk bør følge nivåinndelingen, dvs. at toppforskningsgruppene ikke automatisk bør kunne forvente en større tildeling enn konsoliderte grupper. Grunnlaget for finansieringen bør heller være gruppenes planlagte aktiviteter og målsetninger. Fakultetet har forsøkt å tydeliggjøre dette punktet i utkastet. Noen av innspillene gikk ut på at finansieringsansvaret bør ligge på fakultetet, noen mente at fakultetet bør komme med en tilleggsfinansiering, og noen savnet en klarere og ikke utelukkende kvantifiserende definisjon av «konsolidert gruppe» og «toppforskningsgruppe».

Fakultetet vil holde fast ved at det økonomiske ansvaret for forskningsgrupper bør ligge på institutt-/senternivå for å sikre at finansieringen håndteres tettest mulig på det nivået der aktiviteten foregår. Samtidig kommer fakultetet til å åpne opp for at gruppene kan søke forskningsfondet om ekstra bevilgninger etter bestemte kriterier.

Videre kommenterte noen innspill at valg av forskningsgruppelederen bør skje i dialog mellom forskningsgruppe og institutt-/senterleder, noen problematiserte at gruppenes institutt-/sentertilhørighet ikke automatisk bør følge antall medlemmer og noen mente at gruppelederen bør også kunne komme fra en annen enhet enn den som har det økonomiske ansvaret. Ettersom instituttene/sentrene betaler funksjonstillegg til forskningsgruppelederen og gir støtte til forskningsgrupper er det i utgangspunktet mest nærliggende å kanalisere finansieringen mot grupper med flest 'egne' medlemmer. Dersom noe annet i enkelttilfeller skulle være mest hensiktsmessig, eller at særlige behov oppstår ved tverrfaglige og tverrfakultære grupper, foreslås at enhetene finner en praktisk løsning på dette i dialog med fakultetet.

Etter ønske fra noen tverrfakultære grupper ble det også tatt med et ekstra avsnitt om disse gruppene i utkastet.

HSL-fakultetet ønsker å fortsette å organisere sin kollektive forskningsaktivitet etter en differensiert struktur med både *nettverk*, *konsoliderte forskningsgrupper* og *toppforskningsgrupper*. Både konsoliderte forskningsgrupper og toppforskningsgrupper har utpekte ledere med funksjonstillegg, og større krav til organisering og aktivitet, mens nettverk som regel ikke har noen formelt utpekt leder og er løsere organisert.

Forskningsgruppenes aktivitet administreres og finansieres internt av instituttene/sentrene. Økonomi for den enkelte forskningsgruppe avklares mellom forskningsgruppeleder og institutt/senterleder ved inngangen til hvert budsjettår. Avklaringen tar utgangspunkt i gruppens forsknings-/aktivitetsplan og instituttets/senterets strategi/årsplan, og finansieringen skjer på grunnlag av planlagt aktivitet. Som tidligere nevnt, vil fakultetet åpne for at gruppene kan søke forskningsfondet om ekstra bevilgninger etter bestemte kriterier.

De nye retningslinjene gjelder fra og med 1. januar 2024. Dette innebærer at alle forskningsgrupper som ønsker å være en del av fakultetets forskningsgruppeordning må søke om å bli opprettet. Dette gjelder også grupper som ble etablert under ordningen fra 2020-2023.

Tromsø, 05. desember 2023

Anne Britt Flemmen
dekan

Frode G. Larsen
fakultetsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Vedlegg

- 1 Retningslinjer kollektiv forskningsaktivitet HSL fra 2024
- 2 Spørsmål fakultetet ønsket innspill på